



« مدیریت زباله‌های شهری »

• زباله چیست؟

زباله به مواد زائد غیرقابل استفاده‌ای اطلاق می‌شود که دارای یکی از ترکیبات سمی، فساد پذیر، خورنده، قابل اشتعال و یا قابل واکنش باشند. محصولات هم‌چون رنگ‌ها، پاک‌کننده‌ها، روغن‌ها، باتری‌ها، علف‌کش‌ها، باقی‌مانده مواد غذایی و... که دارای این‌گونه مشتقات هستند در هنگام دفع نیاز به مراقبت ویژه‌ای دارند.

• طبقه‌بندی زباله‌های شهری

زباله‌های شهری به طرق مختلفی گروه‌بندی می‌شوند که چند مورد از آن‌ها عبارتند از :

- ❖ **فساد پذیر و فساد ناپذیر:** که برای دسته اول باقی‌مانده مواد غذایی، کاغذ، چوب و سبزیجات و برای گروه دوم شیشه، پلاستیک و نخاله‌های ساختمانی را می‌توان نام برد.
- ❖ **زباله‌های تر و خشک:** زباله‌های تر اغلب فسادپذیر بوده و ۷۰ درصد از کل زباله در کشور ما را تشکیل می‌دهند. زباله خشک ارزش بسیاری از نظر استفاده مجدد و بازیافت دارد. جهت کاهش خطرات بهداشتی

و هزینه‌های جداسازی بهتر است زباله‌های خشک را درمبدا تولید به صورت جداگانه جمع آوری و نگهداری نماییم.

❖ **زباله‌های ویژه:** این دسته زباله‌ها به علت ماهیت خطرناک خود بایستی تحت شرایط کاملا کنترل شده و با رعایت مقررات بهداشتی ابتدا به زباله بی خطر تبدیل شده و سپس دفع شوند. زباله‌های تولیدی مطب‌ها تزریقات و پانسمان، بخش‌های جراحی و دیالیز بیمارستان‌ها و اجساد حیوانات از این دسته‌اند.

❖ **زباله‌های سمی و خطرناک:** نوعی از زباله است که دفع آن بدون در نظر داشتن ملاحظات بهداشتی باعث آلودگی گسترده در محیط زندگی شده و عواقب زیان‌بار آن در کوتاه‌مدت و یا درازمدت متوجه انسان خواهد شد. مانند باتری‌های مستعمل، لاستیک فرسوده، رنگ‌ها و مواد شیمیایی.



❖ **زباله‌های رادیواکتیو:** عبارتست از زباله‌های

تولیدی مراکز پرتونگاری، رادیولوژی و برخی از داروهای نشان‌دار که بایستی تحت شرایط کاملا تعریف شده و حفاظتی جمع‌آوری و دفع گردند.

• **خطرات ناشی از دفع زباله به روش‌های غیر بهداشتی**

- آلودگی خاک
- آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی
- آلودگی هوا
- آتش‌سوزی‌های گسترده
- تکثیر حیوانات وحشرات و جوندگان مودی
- بروز انواع بیماری‌های خطرناک

➤ به مخاطره افتادن زندگی آبزیان

➤ هدر رفت منابع اقتصادی

➤ ورود انواع سموم به زنجیره غذایی انسانها

➤ تلفات دام و طیور

➤ جنبه‌های زیباشناختی

● روش‌های دفع زباله

✓ سوزاندن:

در ایران باتوجه به کیفیت زباله‌ها که بهره‌وری بازیافت و کودسازی در آنها زیاد است و نیز باتوجه به زمین‌های بایر فراوان، سرمایه‌گذاری در جهت احداث کارخانه‌های زباله‌سوز توصیه نمی‌شود.

✓ کمپوست:

تهیه کمپوست یا کودگیاهی از فضولات در مقایسه با سایر روش‌های دفع زباله به خصوص سوزاندن ارزان‌تر و اقتصادی‌تر است، به طوری که در روستاها می‌توان کود مناسبی جهت کشاورزی از زباله‌ها تولید کرد.

✓ دفن بهداشتی:

عبارتست از انتقال مواد زاید جامد به محل ویژه دفن آنها در دل خاک به نحوی که خطری متوجه محیط زیست نشود. این یک روش موثر برای دفع زباله در منطقه‌ای که زمین کافی و مناسب وجود دارد است و هم‌چنین متداول‌ترین روش در جهان می‌باشد.

● در انتخاب محل دفن باید به موارد زیر دقت نمود:

○ فاصله مناسب از مناطق مسکونی

○ سطح آب زیرزمینی در منطقه (طوری که نشت شیرابه باعث آلودگی آب‌ها نشود)

- محل دفن حصارکشی شود تا حیوانات ولگرد دسترسی نداشته باشند.
- جهت بادهای غالب به طرف مناطق مسکونی نباشد

✓ باز یافت :

در جوامع امروزی زایدات دفعی به اندازه‌های ارزشمند هستند که به سختی می‌توان نام زباله را بر آن نهاد. انبوه مواد به ظاهر دورریختنی ولی گران بها مانند انواع فلزات، شیشه، کاغذ و کارتن، مواد آلی فساد پذیر و قابل تبدیل به کود، دستگاه‌های الکترونیکی، لاستیک و... موجب شده‌اند که اطلاق نام طلای کثیف به زباله چندان نامانوس نباشد. براین اساس اعمال سیاست‌های تفکیک از مبدا زباله و نهادینه کردن فرهنگ مدیریت شهری زباله در مقیاس خانوار به همراه احداث مراکز و کارخانه‌های باز یافت زباله کاملاً دارای توجیه و از منظر بهداشتی و اقتصادی قابل دفاع خواهد بود.



• راه کارهایی برای زندگی بهتر

- ❖ ظروف مناسب برای نگهداری زباله استفاده کنیم. (درب دار، قابل شستشو، دارای کیسه زباله)
- ❖ از نگهداری طولانی مدت زباله در محیط زندگی پرهیز نماییم.
- ❖ در خرید کالاها مقدار زباله تولیدی را مد نظر داشته باشیم.
- ❖ فرهنگ تفکیک از مبدا را در جامعه خود نهادینه سازیم.
- ❖ هرگز زباله‌های سمی و خطرناک را به همراه سایر زباله‌های شهری دور نریزیم.
- ❖ راه‌های باز یافت خانگی و استفاده مجدد از زباله در منزل را بیابیم.

هرگز زباله‌های تولیدی را در دسترس حیوانات ولگرد و جوندگان قرار ندهیم.

برای جلوگیری از تکثیر حشرات مانند سوسک و مگس محیط خود را پاکیزه نگه داریم.

منبع: مقاله ای از جعفر یحیی زاده تهیه کننده: روابط عمومی موسسه خیریه نیکوکاران راز/ تابستان ۹۹



نفس کشیدن سندی برای زنده بودن،
و هم نفسی، دلیل ادامه زندگی ست.

دی دی، حامی راز

DiDi_Water
www.didiwater.com
info@didiwater.com

razcharity
www.razcharity.com
info@razcharity.com



۴۰۶۲۵

موسسه خیریه نیکوکاران راز

غیر دولتی، غیر انتفاعی، غیر سیاسی و داوطلبانه